

Гнатюк Є.І., студент

Бреус С.В., к.е.н., доц.

Київський національний університет технологій та дизайну

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Традиційний підхід до підготовки фахівців у вищій школі, суть якого полягає у формуванні знань, умінь і навичок, прийшов у протиріччя до вимог європейського освітнього простору, в який інтегрується освітня система України.

Звична для нас парадигма освіти – ЗУН (знання, уміння, навички) реалізується в традиційній (роз'яснювально-ілюстративній) системі навчання. Вона орієнтована на засвоєння студентами предметних, рознесених по багатьох навчальних дисциплінах знань, умінь та навичок.

Україна зробила свій перший крок до зміни парадигми освіти, приєднавшись у травні 2005 року до Болонського процесу і ставши повноправним учасником процесу формування європейського простору вищої освіти (ЄПВО).

Згідно з принципами Болонського процесу, замість парадигми освіти ЗУН пропонується використовувати принципово нову парадигму вищої освіти СВЕ (Competence – based – education), основу на формуванні у студентів певних компетенцій та діагностуванні рівня компетентностей фахівців-випускників ВНЗ як результату вищої освіти [1].

Науковці європейських країн вважають, що набуття молоддю знань, умінь і навичок спрямоване на вдосконалення їхньої компетентності, сприяє інтелектуальному й культурному розвитку особистості, формуванню в неї здатності швидко реагувати на запити часу. Саме тому важливим є усвідомлення самого поняття компетентності, розуміння, які саме компетентності і як необхідно формувати, що має бути результатом навчання.

Головним стимулом для розвитку зусиль у галузі компетентнісного підходу в освіті стали вимоги бізнесу та підприємництва. Сучасні роботодавці в більшості країн зазвичай не мають претензій до рівня теоретичних знань випускників вищих навчальних закладів, проте вони часто відзначають як ваду сучасної освіти невпевненість випускників і брак досвіду при інтеграції і застосуванні знань у процесі прийняття рішень.

За статистикою більшість людей приймає протягом дня близько 1000 рішень. Більшість із них є несуттєвими, але деякі – вельми важливими. Допомогти випускникам навчитись знаходити правильні рішення у конкретних ситуаціях: навчальних, життєвих, потім – професійних, – одне із завдань компетентнісного підходу в сфері освіти [2].

Для того, щоб дізнатись в якій мірі сьгоднішні випускники ВНЗ (зокрема, економісти, вимоги до яких зараз на ринку праці досить високі) володіють базовими компетенціями (орієнтація на професійне і соціальне самовизначення і самореалізацію; прийняття активної життєвої і професійної позиції; засвоєння основних професійних навичок та вмінь; формування професійних якостей, які відповідають нормам моралі; досягнення сучасного загальнокультурного рівня), з метою визначення вихідних рівнів сформованості компетентності економіста було проведено діагностування в Одеському інституті фінансів Українського державного університету економіки і фінансів. В цьому діагностуванні взяли участь 120 студентів-економістів (експериментальна група) та 120 осіб з вищих навчальних закладів Міністерства фінансів України (контрольна група). Результати діагностики представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Показники вихідного рівня сформованості компетентності економіста студентів-економістів (%)

Рівні сформованості компетентності економіста	Експериментальна група	Контрольна група
Високо-інтегративний	0	0
Достатньо-інтегративний	24	28
Елементарно-інтегративний	76	72

На високо-інтегративному рівні не було діагностовано жодного студента. На достатньо-інтегративному рівні було виявлено в експериментальній групі 24 % студентів та 28 % у контрольній групі. На елементарно-інтегративному рівні було діагностовано 76 % респондентів експериментальної групи та 72 % контрольної [3].

Аналіз одержаних результатів дозволив стверджувати, що формування компетентності економіста в системі інтегративної професійної підготовки майбутніх економістів потребує серйозної роботи щодо корегування виявлених недоліків професійного та особистісного розвитку майбутніх фахівців у сфері економіки та фінансів.

Список використаної літератури

1. Бібік Н.М., Вашенко Л.С., Локшина О.І., Овчарук О.В. та ін. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О.В.Овчарук. – К.: “К.І.С.”, 2004. —112 с.

2. Єльніков Г.В. Про впровадження компетентнісного підходу у навчальний процес вищого навчального закладу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tme.uomo.edu.ua/docs/5/11elnheo.pdf>.

3. Іванченко Є.А. Результати діагностики рівнів сформованості компетентності економіста [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.kharkiv.org/View/27094/>.